

Таким чином, на основі проведеного дослідження варто зазначити, що аналіз зарубіжного досвіду реалізації політики ІТ дуже корисний для України, оскільки він показує, що хоча досягнення цілі щодо зниження темпів інфляції – це важливий елемент політики, але основним, визначальним компонентом ефективності ІТ є якісна система комунікацій центрального банку із суспільством.

Література

1. Про основні засади грошово-кредитної політики на 2016 – 2020 роки. Постанова Правління Національного банку України від 18.08.2015 р. № 541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15>.
2. Гриценко А.А. Інститут таргетування інфляції: зарубіжний досвід і перспективи запровадження в Україні: наукова доповідь / А.А. Гриценко, Т.О. Кричевська, О.І. Петрик. – Київ: Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2008. – 271 с.
3. Основні засади грошово-кредитної політики на 2017 рік та середньострокову перспективу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=41258582>.
4. Індекс інфляції в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua>.
5. Петрик О. Кажі, що робиш, і роби, що кажеш / О. Петрик //Дзеркало тижня [Електронний ресурс]. –2017. – Режим доступу: https://zn.ua/internal/govori-cho-to-delaesh-i-delay-cho-to-govorish-256901_.html.

УДК 336.14

Дахно Олена Миколаївна,

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
старший викладач,*

Голець Юлія Олександрівна,

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
студентка*

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ САМОСТІЙНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ

Фінансова залежність місцевих органів самоврядування від центрального бюджету призводить до багатьох негативних наслідків. На сучасному етапі розвитку української держави гостро постає проблема неспроможності органів місцевого самоврядування задовольняти економічні та політичні потреби суспільства. Помітно зростає кількість дотаційних бюджетів в зв'язку з тим, що повноваження ОМС значно перевищують їх фінансові ресурси. Саме дотаційність ставить ОМС у залежність від рішень органів державної влади, що негативно впливає на функціонування як місцевих фінансів, так і всієї системи публічних фінансів України.

Важливим фактором, який вплинув на такий розвиток подій, є проблема законодавчого розподілу видатків між рівнями місцевих бюджетів, внаслідок чого за ними не закріплюється відповідальність у наданні конкретних суспільних благ населенню. На практиці така проблема сприяє пасивній поведінці ОМС у розширенні власної податкової бази та якісному наданні послуг населенню.

Реформа місцевого самоврядування та децентралізації влади передбачає подолання багатьох викликів, а саме:

- залежність територій від центру;
- інфраструктурна та фінансова слабкість громад;
- деградація сільської місцевості;
- високий рівень дотаційності громад;
- низький рівень інвестиційної привабливості територій тощо.

Напрямок проведення реформи місцевого самоврядування було визначено у Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затвердженої Кабінетом Міністрів 1 квітня 2014 року [1].

Розглянемо загалом за рахунок чого планується вирішити поставлені завдання.

Можна спостерігати, що значним поштовхом у цьому напрямку став ЗУ «Про добровільне об'єднання територіальних громад», прийнятий 5 лютого 2015 року, що передбачає об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст задля оптимізації фінансових надходжень та більш ефективного їх використання. 8 квітня цього ж року Кабінет Міністрів України затвердив Постанову №214 «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад».

До того ж, органи місцевого самоврядування отримали право обслуговувати власні надходження своїх бюджетних установ та фонди розвитку у державних банках і не залежати від Державного казначейства.

Поки що про результати говорити зарано, адже декілька років не покажуть тенденцію зміни. Проте, варто зазначити, що територіальні громади об'єднуються, кількість їх скорочується і можна спостерігати, що обласні ради затверджують перспективні плани розвитку громад, що призводить до більш цільового використання коштів та врахування і задоволення потреб громадян на більш високому рівні.

Щодо фіскального аспекту даної реформи, наслідки є значно результативнішими і виражаються у наступному. 28 грудня 2014 року Верховна Рада України ухвалила зміни до Податкового та Бюджетного кодексів України, що визначили новий розподіл податків та встановили нові місцеві податки.

За даними занесеними до таблиці 1 можемо спостерігати зміни податків та зборів, що зараховуються до місцевих бюджетів, за даною реформою.

Таблиця 1

Зміни у видах місцевих податків та зборів згідно реформи фінансової децентралізації [2]

Види місцевих податків і зборів (стаття 10 Податкового кодексу України)	
До 2015 року	Після 2015 року
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
Єдиний податок	Єдиний податок
Збір за місця для паркування транспортних засобів	Збір за місця для паркування транспортних засобів
Туристичний збір	Туристичний збір
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	Транспортний податок
	Плата за землю

Таким чином, спостерігаємо зміни у структурі місцевих податків. І якщо вдається, що зовні зміни не значні, то треба зазначити суттєве розширення бази оподаткування податку на нерухомість за рахунок скорочення пільг та внесення у зону оподаткування комерційної нерухомості. Також привертає увагу, те що плата за землю,

що до цього повністю сплачувалась до державного бюджету переходить до місцевих. Також спостерігаємо появу транспортного податку і зникнення збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності, що був незначним у структурі доходів місцевих бюджетів. Звісно, такі зміни дають додаткове джерело наповнення місцевих бюджетів і, не маючи цільового призначення, надають значних перспектив для розвитку регіону. Але ці заходи явно недостатні.

Зокрема, пропонуємо розглянути, зміни у адмініструванні загальних податків та зборів, які наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Податкова база місцевих бюджетів до та після реформи фінансової децентралізації [3]

Фінансові ресурси (податки, збори)	До реформи	Після реформи
1. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)	50% до Державного бюджету	25% до Державного бюджету
2. Податок на прибуток підприємств	100% до Державного бюджету	75% до Державного бюджету
3. Екологічний податок	65% до Державного бюджету; 35% до місцевих бюджетів	30% до Державного бюджету; 70% до місцевих бюджетів

Слід зазначити, що дані зміни безперечно є позитивним для місцевих бюджетів. Проте, вигідними вони є лише для економічно розвинених територій, що в свою чергу покладає надію на об'єднання територіальних громад з метою саме збільшення податкових надходжень та економічного розвитку громади.

Варто визнати, що теорія підвищення дохідності приваблива та і на практиці спостерігаємо деяке збільшення надходжень, проте від перестановки доданків сума не змінюється. Тому, державі необхідно розвивати та нарощувати саме джерела фінансування, а не змінювати їх розподіл між державним та місцевими бюджетами, що можна зробити лише за рахунок реально діючої економіки з реальним приростом доходів.

Також, позитивним аспектом даної реформи є те, що кошти, які лишилися на кінець періоду можна залишати на рахунку. Таким чином не обов'язково формувати видаткову частину у розрахунку на всі наявні надходження, через страх втратити кошти в кінці періоду. Можна заощаджувати і, таким чином, вкладаючи у щось більш суттєве, забезпечувати більший економічний ефект. Що в принципі також стосується лише успішних територій.

Тож, все зводиться до економічного розвитку держави, який з огляду на сучасний економічний стан є єдиним виходом із глибокої боргової ями, в якій на разі знаходиться наша держава і, яку подолати реформою децентралізації аж ніяк не можна.

Звісно дана реформа підвищує ресурсний потенціал територіальної громади, дає більшу волю щодо спрямування коштів, проте результат не буде видимим, якщо без економічного зростання.

Література

1. Децентралізація під мікроскопом: експертний аналіз – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1453>.

2. Діна Серебрянська Першочерговий крок бюджетної децентралізації: реформа дохідної чи видаткової частини місцевих бюджетів?. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://ngoipr.org.ua/blog/pershochergovuj-krok-byudzhetnoyi-detsentralizatsiyi/>

3. Фурдичко Л. Є. Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України / Л.Є Фурдичко // Бюджетна та податкова політика. – 2015. – №5(115). – С.39–42.

УДК 657

Зюкова Марія Михайлівна

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

кандидат економічних наук, доцент

Вороніна Вікторія Леонідівна

ВНЗ Укоопспілки Полтавський університет економіки і торгівлі

кандидат економічних наук

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ З КЛІЄНТАМИ

Банківська система України, протягом 2013-2014 років, стикнулася із значною проблемою, що загрожувала її ліквідності та нормальному функціонуванню всієї фінансової системи – масовим відтоком депозитів, що було обумовлено нестабільністю політичної та економічної ситуації в Україні. Брак ліквідності покривався за рахунок рефінансування Національним банком України. У 2015 році ситуація почала стабілізуватися – спостерігалось зростання обсягу депозитів через стабілізацію на валютному ринку та акційні пропозиції щодо залучення депозитів (компенсація податку на доходи з депозитів, тощо). Протягом 2016 року вклади клієнтів банків зросли на 117,6 млрд.грн. переважно за рахунок коштів суб'єктів господарювання [1].

Депозитні операції є основним джерелом формування ресурсної бази комерційних банків, тому питання їх обліку залишаються важливими і не втрачають своєї актуальності.

Вагомий внесок у дослідження питань з розвитку бухгалтерського обліку банків здійснили провідні вітчизняні вчені, зокрема: Л. Кіндрацька, А. Герасимович, Т. Кривов'яз, І. Волкова, О. Калініна, Г. Табачук, О. Сарахман, Т. Бречко та інші.

Загальний порядок залучення банками депозитів від юридичних і фізичних осіб регулюється Положенням «Про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами» від 3.12.2003 року № 516 [2].

Методика обліку депозитних операцій з клієнтами регламентується Інструкцією з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резерві під кредитні ризики в банках України від 27.12.2007р. № 481 [4].

Ключовими аспектами, які визначають особливості відображення в обліку депозитних операцій є: категорія депонента (фізична чи юридична особа); валюта вкладу (національна чи іноземна); порядок нарахування відсотків (прості та складні); порядок виплати відсотків (періодично, по закінченню терміну, авансом).

Юридичними особами грошові кошти на депозитні рахунки перераховуються з поточних рахунків і повертаються в безготівковій формі на поточні рахунки юридичних осіб.